

75 de ani de la apariția lucrării „Istoria vânătoarei și a dreptului de vânătoare”

SORIN GEACU

În luna aprilie 1940, Gheorghe Nedici încheiase de redactat, la București, cea mai importantă lucrare în domeniul cinegetic, apărută în țara noastră în prima jumătate a secolului XX, intitulată „Istoria vânătoarei și a dreptului de vânătoare”.

Autorul, doctor în drept și consilier la Înalta Curte de Casație și Justiție din București, a fost nu doar un bun cunoscător al faunei de interes cinegetic, dar a și practicat, de timpuriu, vânătoarea, atât cu pasiune, dar mai ales cu responsabilitate. În perioada interbelică mai publicase câteva lucrări pe această temă, dintre care menționăm doar două: „*Hrana vânătorului atât în timpul iernii*” (1926) și „*Ocroțirea vânătorului mic*” (1927) ambele publicate la Editura „Cartea Românească”.

Nedici s-a născut în Banat, în anul 1877, în satul Lăpușnic din județul Severin (azi este localizat în județul Timiș) și a decedat în 16 octombrie 1941 la București.

Monumentalul volum este extins pe 753 de pagini, fiind structurat în mai multe părți cu numeroase capitole și subcapitole. Primele 450 de pagini sunt consacrate evoluției vânătoarei pe glob, cu numeroase exemple din diferite țări și continente, iar ultimele 300 de pagini sunt destinate prezentării aspectelor vânătoarei specifice României.

La început, așa cum era și firesc, sunt inserate unele noțiuni de geologie și preistorie în legătură cu istoria vânătoarei. O altă parte a lucrării, circa 75 de pagini, a fost consacrată vânătorii pe care o practica omul în Paleolitic, Neolitic și Epoca Metalelor. Nu a fost uitat nici pescuitul.

Cronologic, analiza se continuă cu vânătoarea în Antichitate și apoi în Evul Mediu. Pentru ambele perioade s-au urmărit mai multe aspecte: speciile vânaute, metodele de vânătoare, dreptul de vânătoare și ocroțirea vânătorului, dar și reflectarea acestei activități în artele plastice, religie și mitologie. Din perioada Evului Mediu datează vânătoarea cu șoimul, iar cel mai vechi document referitor la această acțiune este cartea japoneză „*Extras din scrieri vechi și noi despre șoimărit*”.

„Vânătoarea în timpurile moderne” se intitulă următoarea parte a lucrării. Interesantă este aici analiza problemei armelor de foc. Aflăm că pușca de pușcă, cunoscut de chinezi de peste două milenii, a fost introdus în Europa de greci și că, până în secolul al XIV-lea, s-au cunoscut doar proprietățile pirotehnice ale acestuia, nu și cele balistice.

Referitor la vânătoarea contemporană, Nedici grupează informațiile în două părți: una care privește fauna de interes vânătoresc, armele și metodele de vânătoare (15 pagini) și alta, mult mai extinsă (65 de pagini) consacrată analizei dreptului de vânătoare din 15 țări europene. Atașează aici și un interesant capitol destinat prezentării organizării internaționale a vânătorii, de unde aflăm de inițiativa și implicarea asociațiilor vânătoresci din Franța, care, cu sprijinul Guvernului Francez, au dus la constituirea, în anul 1930, la Paris, a Consiliului Internațional al Vânătoarei (C.I.C.). Referitor la expozițiile de vânătoare, Nedici opina că ele „*nu trebuie să fie simple expoziții sau deponite de trofee și animale împilate, ci manifestări și organizațiuni științifice*” (pag. 444).

Și partea consacrată vânătorii în România se deschide tot cu o prezentare a situației în Paleolitic și Neolitic. Pe numeroase pagini se referă și la „*chestiunea bovidelor sălbatice: bourul și zimbrul*”.

Cel mai consistent capitol este cel în care analizează vânătoarea din „*timpurile istorice până la unirea din 1918*”, pe care o abordează în două secțiuni: una referitoare la Vechiul Regat și alta la Transilvania. Materialul ambelor secțiuni este structurat în trei părți: vânătorul, vânătoarea și dreptul de vânătoare.

În Muntenia și Moldova, o dovadă a bogăției cinegetice era dată de exportul de blănuri. S-au creat atunci și câteva parcuri de vânat (Mălini, jud. Baia; Secu, jud. Neamț). Principalele metode de vânătoare erau cele cu blăstăși, cu

ogari și cu șoimi. Interesante, prin modul de desfășurare, erau vânătorile domnești. Legiferările cu privire la această activitate erau extrem de puține, abia în 1891 emițându-se prima astfel lege, numită „*a poliției vânătorului*”.

Situația din Transilvania este mult mai amplu prezentată. Se face o analiză a vânătorii pe specii, din care 16 de mamifere, boar, zimbru, elan, lopătar, cerb, căprioară, capra ibex, capra neagră, mistreț, castor, iepure, pisică sălbatică, râs, lup, vulpe, urs, iar dintre păsări, fazanul, cocorul și terasonidele. Dacă în Vechiul Regat, primul parc de vânătoare data de la sfârșitul secolului al XIX-lea, în Transilvania, începutul acestora datează din Evul Mediu. O documentare importantă a realizat Nedici asupra câinilor de vânătoare, copol, ogar, dog, brae, amintind, totodată, și de vânătoarea de cocori. Amănunțit este redat regimul juridic al vânătorii.

În scurte capitole era prezentată situația vânătorii, anterior anului 1918, în Bucovina și Basarabia.

Ultima parte este consacrată evidențierii aspectelor cinegetice din intervalul 1919-1939, împărțit în trei perioade de timp: 1919-1930, 1930-1937 și 1938-1939. Citind-o, ne dăm seama de rolul jucat de Nedici în cinegetica românească. Solicitat de Guvernul României, Gheorghe Nedici a fost investit, prin decizia din 7 iulie 1920 a Ministerului Agriculturii și Domeniilor, „*de a studia organizarea vânătoarei pe tot cuprinsul țării și de a înființa, organiza și conduce un serviciu special*” cinegetic pe lângă acest minister (pag. 704). La 2 octombrie 1921, prin Decret Regal, este numit Inspector General al Vânătoarei, „*calitate în care am început – amintea Nedici – organizarea vânătoarei în România, organizare puternic sprijinită de defunctul Rege Ferdinand, profund cunoscător al economiei cinegetice și vânatilor pătrunși de doctrina și știința vânătoarei*” (pag. 704). Totodată, Nedici a fost și promotorul importante și semnificative legi a vânătorii din 1921, unde a introdus, pentru prima dată, noțiunea de „*fond (teren) de vânătoare*”. În 1923 a fost numit profesor de Vânătoare, Pescuit,

Drept și Legislație Silvică la Facultatea de Silvicultură din București. Totodată el a creat prima Școală de Brigadieri de Vânătoare din țară, la Sighetu Marmăției (județul Maramureș), instituție constituită pentru „a da țării un corp select și îndestulător ca număr de brigadieri de vânătoare corecți și bine pregătiți, care să-și iubească meseria și a căror menire să fie nu numai ocrotirea și înmulțirea vânatului, dar și răspândirea dragostei pentru el în popor” (pag. 710).

Și Muzeul de Vânătoare din București, terminat în 1931, i se datorează tot lui Nedici. Iată și motivele creerii acestuia: „Știind că majoritatea vânătorilor nu prea citesc ceea ce cu multă trudă se scrie pentru ei, ci se mulțumesc ca, răsfoind cărțile și revistele, să privească numai gravurile (imaginile n.n.) fără a se osteni să-și asimileze și conținutul, am început o acțiune de completare a răspândirii cunoștințelor vânătoarești, prin înființarea unui Muzeu Național de Vânătoare, în care să se arate și să se demonstreze în mod intuitiv tot ce trebuie să știe vânătorul profesionist și amator, în chestiunile privitoare la ocrotirea vânatului și la vânătoarea rațională” (pag. 711).

Pe numeroase pagini este expusă situația speciilor de interes cinegetic din România la sfârșitul anilor '30, începând cu cerbul și terminând cu potârnichea, în total 17 specii, din care 10 de mamifere și 7 de păsări. Anexează totodată și o hartă zoogeografică a răspândirii acestora în anul 1939 pe teritoriul țării (speciile sunt reprezentate prin siluete de culoare verde).

Nu a uitat să se refere și la expoziția de vânătoare din 1935 de la București, dar a evidențiat, mai ales, participarea susținută a României la Expoziția Internațională de Vânătoare de la Berlin, din anul 1937.

Spre final a inclus capitolul „Concluziuni, învățăminte și pregătire pentru viitor”, unde găsim definiția pe care o dă științei cinegetice: „totalitatea cunoștințelor speculative (abstracte) și a tuturor aplicațiilor tehnice de ordin practic, menite a utiliza vânatul în folosul economiei naționale, prin mijloace și prin procedee astfel alese încât această bogăție naturală să constituie un izvor permanent de venituri” (pag. 740).

În ultimul capitol se referă la „Literatură vânătoarească în România”, pe

care, și pe drept cuvânt, o categorisea atunci ca fiind „foarte săracă”.

Textul este îmbogățit cu 72 de fotografii și câteva tabele. Unele fotografii au o semnificație deosebită, de exemplu cele din Muzeul de Vânătoare din București, care a fost desființat după terminarea celui de-al Doilea Război Mondial.

În ansamblu, Gheorghe Nedici a realizat o voluminoasă, dar mai ales temeinică lucrare. Este impresionantă foarte bogata documentare pe care a întreprins-o, consultând numeroase lucrări și periodice apărute în România, Germania, Franța, Italia, Ungaria.

Deși vremurile erau tulburi (începuse al Doilea Război Mondial) și „cu toate condițiile grele în care trăiește cartea la noi în țară”, după cum însuși autorul mărturisea, Nedici a avut bucuria de a vedea tipărită magistrala sa lucrare, destinată nu doar specialiștilor, ci și „mulțimii de vânători conștienți, dornici să se cultive și să progreseze”.

Astăzi, cartea lui Gheorghe Nedici este o raritate, dar cunoașterea ei este obligatorie pentru toți cinegeticienii care se respectă. **NPR**